

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΕΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Τι να γράψει κάποιος για την μητέρα ισάξιο; Τι εγκώμιο να πλέξει στην γυναίκα, στην μεγάλη πλάστρα και τεχνήτρια της ζωής που σαν μάνα την καταξιώνει ο Δημιουργός Θεός ως συνδημιουργό του στη ζωή; Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι ο Θεός Πατήρ ονόμασε την γυναίκα «Εύα» που στα εβραϊκά σημαίνει «ζωή». Τι να πρωτοπεί για την γυναίκα, για τον ρόλο και την παρουσία της στο ιστορικό, κοινωνικό και θρησκευτικό γίγνεσθαι; Στη γυναικεία φύση ταυτίζονται προσφορά και πόνος, θυσίες και αγώνες ταπείνωση και δάκρυα.

Όλα αυτά σε ένα και μοναδικό παγκόσμιο τιμητικό τίτλο: ΓΥΝΑΙΚΑ.

Ο Θεός την καθιστά συν-δημιουργό Του.

Ο Άνθρωπος εξευτελιστικά την ταπεινώνει.

Ο Χριστός την υψώνει ως τον Ουρανό.

Στην Αρχαία Ελλάδα ο Αριστοτέλης υποστήριξε στο έργο του «Πολιτικά» ότι οι γυναίκες είναι υποτελείς στους άντρες που έχουν εξουσία πάνω τους. Ο Πλάτωνας στο έργο του «Πολιτεία», αλλά και ο Σωκράτης διορθώνουν την άποψη αυτή λέγοντας ότι διαφέρει μόνο στη σωματική δύναμη και όχι στην πνευματική δυνατότητα. Ο Θουκυδίδης αποφάνθηκε ότι καλή και ενάρετη γυναίκα είναι αυτή που περνά απαρατήρητη, ενώ κατά την άποψη του Ευριπίδη στη Μήδεια «*πάντων δ' ὅς ἔστ' ἔμψυχα καὶ γνώμην ἔχει γυναικῆς ἔσμεν ἀθλιώτατόν φυτόν*»¹.

Δεν μπορούσε, όμως, να κρατάει τόσο χαμηλά την γυναίκα ο αρχαίος πολιτισμός. Ο ελληνικός κόσμος μέσα από τα έργα των ποιητών του ενσάρκωσε στο πρόσωπο της γυναίκας ότι πιο ωραίο ως πρότυπο γέννησε η ανθρώπινη ψυχή. Η σύζυγος και μητέρα Πηνελόπη διδάσκει την αφοσίωση, την καρτερία και την πίστη στη συζυγική ζωή. Έγινε η Ναυσικά για να λαμπρύνει την αρετή της φιλοξενίας. Έγινε η Ιφιγένεια και η Αντιγόνη για να υπερασπίζεται άφοβα τον ηθικό νόμο. Ομολογεί η ίδια και συγχρόνως διακηρύσσει «*δεν γεννήθηκα για να μισώ, αλλά για να αγαπώ*»². Φανερώθηκε ως Ολυμπιάδα για να μεταγγίσει την ψυχή της στον μεγάλο Έλληνα στρατηλάτη και εκπολιτιστή Αλέξανδρο.

¹ Ευριπίδου, «Μήδεια», στιχ. 230.

² Σοφοκλή, «Αντιγόνη», στιχ. 523 «*Οὔτοι ἔφυν συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν*».

Πάνω από όλα, όμως, η γυναίκα δοξάστηκε, λαμπρύνθηκε και κυρίως καθαγιάστηκε στο πρόσωπο της Παναγίας, που αξιώθηκε λόγω της πνευματικής ζωής και του αγώνα της να ενσαρκώσει το Θεό ως άνθρωπο. Η Μαρία, η ταπεινή κόρη της Βηθλεέμ, δεν διαδραμάτισε απλώς ένα σπουδαίο ιστορικό και κοινωνικό ρόλο, αλλά οδήγησε ολόκληρο το ανθρώπινο γένος στην σωτηρία και στην αιωνιότητα δια του θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Η γυναίκα αυτή δεν άλλαξε μια οικογένεια ή μια γενιά ή μία κοινωνία. Άλλαξε την ιστορία της ανθρωπότητας, επειδή η Παναγία γεννά τον Χριστό και ο Χριστός αναγεννά ολόκληρη την ανθρωπότητα. Η γέννηση είναι φυσική, η αναγέννηση είναι πνευματική.

Ο Χριστός ζει και ανατρέφεται σε περιβάλλον ανδροκρατικό. Και μόνο η αναφορά στην γνωστή προσευχή των Εβραίων, με την οποία ευχαριστούν τον Θεό που δεν τους έκανε ειδωλολάτρες, σκλάβους ή γυναίκες, αρκεί για να μας δώσει το μέτρο της διαφοράς και της ανατροπής που πραγματοποιεί ο Χριστός με την ζωή Του και την διδασκαλία Του. Ο ίδιος ο Χριστός συναναστρέφεται γυναίκες, συχνά μάλιστα αμαρτωλές και περιθωριοποιημένες και τις δέχεται ως μαθήτριες στον ευρύτερο κύκλο των μαθητών του. Κίνηση που είναι αδιανόητη για το πολιτιστικό, κοινωνικό και θρησκευτικό κατεστημένο της εποχής Του. Με αυτό δείχνει αγάπη και σεβασμό και διδάσκει για πρώτη φορά στην ιστορία την ισότητα, την μοναδικότητα και την αξία κάθε προσώπου άσχετα από το φύλο.

Ο Χριστός και η Εκκλησία βλέπει στο πρόσωπο κάθε γυναίκας την Παναγία, όλοι είμαστε ένα μέσα στην αγάπη του Χριστού και της Εκκλησίας. Αυτή την αγάπη του Χριστού διακηρύσσει στους Γαλάτες λέγοντας «*οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ*»³. Στην εν Χριστῷ ζωή, στην Εκκλησία, στην χριστιανική κοινωνία δεν υπάρχει ή, για να είμαστε πραγματιστές, δεν πρέπει να υπάρχει κανένας διαχωρισμός και καμία διαίρεση ή ανισότητα μεταξύ φύλων. «*Πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἓστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*»⁴, με το λόγο αυτό ο Απόστολος Παύλος ελέγχει και κατακρίνει τον αρχαιοελληνικό και ιουδαϊκό κόσμο για τις φυλετικές διακρίσεις.

Μετά τον Χριστό η Εκκλησία και οι μεγάλοι θεολόγοι Πατέρες καταγγέλλουν τους άδικους νόμους εις βάρος των γυναικών, προσπαθώντας να εμποτίσουν με το κήρυγμα του Ευαγγελίου, την θεσμική δομή των κοινωνιών. Γράφει σχετικά ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος «*Ἄντρες εἶναι οἱ Νομοθέτες γι' αὐτό κατὰ τῶν Γυναικῶν ἡ Νομοθεσία*»⁵.

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος διακηρύσσει για πρώτη φορά στην ιστορία την αξία των προσώπων μέσα στο γάμο. Μέχρι τότε η γυναίκα ήταν σκευός ηδονής και τεκνοποιίας. Γράφει προς τους Εφέσιους, σχετικά με τον γάμο:

³ Γαλ. 3, 28

⁴ Γαλ. 3, 28.

⁵ Γρηγορίου του Θεολόγου, Λόγος 36.

«Λόγια αγάπης να της λες, εγώ από όλα την δική σου αγάπη προτιμώ και τίποτα δεν μου είναι τόσο βασανιστικό ή δυσάρεστο να βρεθώ κάποτε σε διάσταση μαζί σου. Και αν όλα χρειαστεί να τα χάσω και αν στους έσχατους βρεθώ κινδύνους ,οτιδήποτε και αν πάθω όλα μου είναι υποφερτά όσο εσύ μου είσαι καλά. Και τα παιδιά, τότε μου είναι περιπόθητα, εφόσον εσύ μου είσαι συμπαθής. Ίσως κάποτε σου πει :Ποτέ έως τώρα δεν ξόδεψα από τα δικάσου έχω ακόμη από τα δικά μου που μου δώσαν οι γονείς μου. Τότε πες της :τι λες καλή μου. Έχεις ακόμη τα δικάσου; Ποια λέξη μπορεί να είναι χειρότερη από αυτή; Σώμα δεν έχεις ποια δικό σου και έχεις χρήματα; Δεν είμαστε δύο σώματα μετά από το γάμο, αλλά ένα δεν έχουμε δύο περιουσίες αλλά μία. Όλα δικά σου είναι και εγώ δικός σου είμαι αυτό με συμβουλεύει ο Απόστολος Παύλος λέγοντας πως ο άντρας δεν εξουσιάζει το σώμα του, αλλά η γυναίκα. Και αν δεν έχω εγώ εξουσία στο σώμα μου και έχεις εσύ πόσο μάλλον δικά σου είναι τα χρήματα.....από όλους τους φίλους να προτιμάς την γυναίκα σου και από τα παιδιά που σου χάρισε και αυτά εξαιτίας της να τα αγαπάς»⁶.

Η σχέση του Χριστού με τις γυναίκες και η στάση του απέναντι τους, η φιλόανθρωπη προσέγγιση των σεξουαλικών παραπτωμάτων, η υπέρβαση των αντιλήψεων περί καθαρού και ακάθαρτου οδήγησαν τον Χριστιανισμό και κυρίως την Ορθόδοξη Θεολογία, σε ένα νέο ήθος, μία νέα κατάσταση των ανθρώπινων σχέσεων. Γράφει σχετικά ο μεγάλος Θεολόγος καθηγητής Σάββας Αγουρίδης «*Η αναγνώριση της ισοτιμίας της γυναίκας αποτελεί βασικό συστατικό της ουσίας του Χριστιανισμού. Χωρίς την ισότητα των φύλων είναι αδύνατον να περιμένει κανείς αλλαγή σε οποιοδήποτε άλλο τομέα*».

Η Εκκλησία μέσα από την διδασκαλία της δεν προσπαθεί να αλλάξει την πατριαρχική παραδοσιακά δομή των κοινωνιών, όπως π.χ. έκανε το φεμινιστικό κίνημα, αλλά να κηρύξει την διδασκαλία του Χριστού για την νέα ανθρωπολογία και την κοσμολογία, όπου ο άνδρας και η γυναίκα είναι ισότιμοι, επειδή είναι πλασμένοι κατ' εικόνα Θεού και σωσμένοι από το Αίμα του Χριστού που χύθηκε για τον άνθρωπο.

Αυτές οι απλές σκέψεις μας δημιουργήθηκαν σκέψεις μας δημιουργήθηκαν όταν ακούσαμε ότι την Κυριακή είναι η Παγκόσμια Ημέρα της Γιορτής της Μητέρας και θυμηθήκαμε ότι στις 8 Μαρτίου ήταν η Παγκόσμια Ημέρα της Γιορτής της Γυναίκας. Κατά την άποψη μας οι «Παγκόσμιες Ημέρες», είναι η λάβα που κατακαίει τις πολιτιστικές και πνευματικές αξίες κάθε έθνους, η οποία πηγάζει από το ηφαίστειο της ισοπέδωσης.

⁶ Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Εις την προς Εφεσίους 20, PG 6, 146.

Ζούμε την προσπάθεια ολοκληρωτικού θρησκευτικού αφανισμού. Δημιουργούν γιορτές χωρίς πνευματικό περιεχόμενο για να εξαφανίσουν την παράδοση των χριστιανικών λαών. Υπάρχει μία θεωρία που την ενστερνιζόμαστε και υποστηρίζει ότι η λεγόμενη Παγκοσμιοποίηση και οι πάτρωνες της δεν θέλουν θρησκευτικές εορτές, επειδή οι θρησκείες κατά την άποψη τους είναι αιτία διαφορών μεταξύ των λαών και αφορμές πολέμων. Δεν μπορούν όμως να κατανοήσουν ότι η Ορθοδοξία που δεν είναι θρησκεία δημιουργεί πολιτισμό και ποιότητα πνεύματος και ζωής γενικότερα. Αν βλάπτει τον κόσμο η Αγάπη, η Ειρήνη, η Θυσία, η Ταπείνωση που διδάσκει η Εκκλησία ΝΑΙ έχουν δίκιο, αν ΟΧΙ, τότε ματαιοπονούν.

Ας δούμε όμως τι εορτάζουν με τις δύο αυτές «Παγκόσμιες Ημέρες», οι θιασώτες της δημιουργίας και της επιβολής αυτής των εορτών αυτών. Και μιλούμε για την Γυναίκα και την Μητέρα.

Μπορεί να βρισκόμαστε στον 21^ο Αιώνα, αλλά τα στοιχεία που δόθηκαν στην Διάσκεψη του Καναδά τον Ιούνιο του 2018⁷ για την ισότητα των δύο φύλων σοκάρουν για την θέση της γυναίκας σήμερα, κυριαρχούν γυναικοκτονίες, κακοποίηση, υποχρεωτικοί γάμοι.

Επιγραμματικά θα αναφέρουμε τα 10 σημαντικά πορίσματα της Διάσκεψης αυτής:

1. Σε ολόκληρο τον κόσμο οι γυναίκες κερδίζουν σχεδόν τα μισά σε σχέση με τους άνδρες, σύμφωνα με το Διεθνές Οικονομικό Φόρουμ, το οποίο κάνει λόγο για μισθολογικό χάσμα μεταξύ των ανδρών και των γυναικών σχεδόν 51% το 2018. Με τον παρόντα ρυθμό εξέλιξης θα χρειαστούν 108 χρόνια για να γεφυρωθεί το χάσμα ανάμεσα στα δύο φύλα και 202 χρόνια μέχρι να υπάρξει μισθολογική ισότητα.
2. Σύμφωνα με την λίστα του Fortune ανάμεσα στις 500 αμερικανικές εταιρείες υψηλότερου κέρδους ποσοστό μικρότερο του 7% έχουν επικεφαλής γυναίκες. Αλλά ακόμη και έτσι είναι καλύτερα σε σχέση με το 5% που ήταν πριν από έναν χρόνο.
3. Μόνο 17 επικεφαλής κρατών το 2018 ήταν γυναίκες, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ. Οι γυναίκες κατέχουν το 18% των υπουργικών θέσεων σε όλον τον κόσμο και το 24% των βουλευτικών. Επίσης, μεγάλο είναι το μισθολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών.
4. Σε παγκόσμιο επίπεδο μια στις τρεις γυναίκες έχει υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία, συνήθως από τον σύντροφό της, σύμφωνα με τον Ο.Η.Ε.. Μια στις δύο γυναίκες σε όλον τον κόσμο δολοφονείται από τον σύντροφό της ή από κάποιον συγγενή της. Το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες είναι ένας στους 20.
5. Περίπου 87.000 γυναίκες υπήρξαν το 2017 θύματα γυναικοκτονίας -δηλαδή η δολοφονία γυναικών μόνο και μόνο επειδή είναι γυναίκες- σύμφωνα με τη

⁷ Charlevoix, Καναδάς, 8-9 Ιουνίου 2018

- Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα. Οι περισσότερες από τις μισές δολοφονούνται από τον σύντροφό τους ή από κάποιον συγγενή. Οι γυναίκες κινδυνεύουν περισσότερο στην Αφρική και κινδυνεύουν περισσότερο να δολοφονηθούν στην Ευρώπη από τον σύντροφό τους ή από κάποιον συγγενή.
6. Στην Ε.Ε., 45% με 55% των γυναικών έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης από την ηλικία των 15, σύμφωνα με μια έρευνα της Υπηρεσίας για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα του Ο.Η.Ε..
 7. Χιλιάδες γυναίκες σε ολόκληρο τον κόσμο, πέφτουν θύματα κακοποίησης. 7 στα 10 θύματα διακίνησης ανθρώπων σε όλον τον κόσμο είναι γυναίκες και κορίτσια και περισσότερες από 3 στις 4 διακινούνται με στόχο την σεξουαλική εκμετάλλευση, σύμφωνα με την Παγκόσμια Έκθεση για την Ανθρώπινη Διακίνηση της Υπηρεσίας των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα.
 8. Τουλάχιστον 200 εκατομμύρια γυναίκες και κορίτσια έχουν υποστεί ακρωτηριασμό των γεννητικών τους οργάνων σε 30 χώρες όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, σύμφωνα με την οργάνωση του Ο.Η.Ε. για τα παιδιά UNICEF. Η UNICEF έχει ανακοινώσει ότι η πρακτική είναι «σχεδόν οικουμενική» στη Σομαλία, τη Γουινέα και το Τζιμπουτί όπου ο αριθμός αυτός ανάμεσα στα κορίτσια και τις γυναίκες ξεπερνά το 90%.
 9. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, οι παιδικοί γάμοι είναι περισσότερο συχνόι στην υποσαχάρια Αφρική, όπου 3,4 εκατομμύρια παιδιά παντρεύονται κάθε χρόνο. Σε διεθνές επίπεδο ο αριθμός των κοριτσιών που παντρεύονται από παιδιά κορυφώθηκε το 2005 φτάνοντας στα 13 εκατομμύρια περίπου και μειώθηκε σε λιγότερο από 11 εκατομμύρια το 2017.
 10. Οι γυναίκες έχουν την ίδια πρόσβαση με τους άνδρες στις οικονομικές υπηρεσίες στο 60% των χωρών σε όλον τον κόσμο και την ίδια πρόσβαση στην ιδιοκτησία γης στο 42% των χωρών, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ.

Με όλα τα παραπάνω επίσημα στοιχεία, κρίνετε ότι χρειάζονται Παγκόσμιες Ημέρες να τα γιορτάζουμε; Ή μήπως είναι απαραίτητη η Εκκλησία, τα μυστήρια και το κήρυγμά της για να μετανοούμε; Μήπως πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε οι Χριστιανοί, τον σκοπό της ζωής μας; Μέσα στα ποσοστά που αναφέρθηκαν είναι και χριστιανές γυναίκες. Μήπως να κάνουμε αυτοκριτική εμείς οι ιερείς του Χριστού, επειδή θέλουμε πολύ δρόμο ακόμη για να κηρύξουμε το Χριστό και πολύ περισσότερο ακόμη να τον βιώσουμε, ώστε να γίνουμε παραδείγματα στις κοινωνίες μας; Κοντολογίς αγαπητοί μας, ο κόσμος δεν χρειάζεται «Παγκόσμιες Ημέρες», αλλά έχει ανάγκη τον Παγκόσμιο Σωτήρα Χριστό.

Αυτόν τον Χριστό που στην Εύα είδε την Παναγία.

Αυτόν τον Χριστό που στην πόρνη είδε μία Αγία.

Αυτόν τον Χριστό, που στην Βασιλεία των Ουρανών, που είναι κλειστή ακόμη για όλους μας μέχρι την Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου μας, έβαλε πρώτη μια Γυναίκα. Την Παναγία, το τελειότερο πλάσμα όλης της ανθρωπότητας.

Χωρίς Χριστό, όσες ημέρες και να γιορτάσουμε για την γυναίκα και την μητέρα, τότε το όραμα της συζυγίας θα μεταβάλλεται πολλές φορές σε μαρτύριο και το όνειρο της μητρότητας σε εφιάλτη. Αν η γυναίκα θέλει να ξεπεράσει τους φεμινιστικούς στόχους της και να αλλάξει ριζικά τη ζωή της, τότε παραφράζοντας και το ρητό: *«Δεν ξέρω αν πίσω από έναν πετυχημένο άνδρα, υπάρχει μία γυναίκα»*, είμαι βέβαιος, όμως, από την ζωή της Εκκλησίας και την παράδοση 2000 χρόνων της, ότι πίσω από κάθε χριστιανή γυναίκα υπάρχει η Παναγία. Αυτή είναι το πρότυπο της τέλειας γυναίκας.

† Αρχιμ. Ειρηναίος Λαφτσής
10-05-2020